

Ontwikkeling glastuinbouw Siberië fase 3 en 4, gemeente Maasbree

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

29 april 2008 / rapportnummer 1908-89

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLENDE INFORMATIE

Wayland Nova B.V. heeft het voornemen om het bestaande glastuinbouwgebied Siberië in de gemeente Maasbree in westelijke richting uit te breiden met een (bruto) oppervlakte van 178 hectare. Het nieuwe gebied, Siberië fase 3 en 4, moet ruimte bieden aan circa 110 hectare uitgeefbare glastuinbouwkavels en enkele bedrijven uit de agribusiness sector. Voor het totale gebied Siberië wordt het bestemmingsplan herzien. Vanwege de omvang van het te ontwikkelen gebied¹ wordt de milieueffectrapportage(m.e.r.)² doorlopen. Het milieueffectrapport (MER) wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de herziening van het bestemmingsplan. De gemeenteraad van de gemeente Maasbree is bevoegd gezag bij deze procedure.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemer kenbaar gemaakt dat in het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen essentiële informatie ontbreekt. De initiatiefnemer heeft vervolgens nadere informatie aangeleverd over de waterhuishouding, natuur(compensatie), luchtkwaliteit en de effectvergelijking.

Belangrijke bevindingen uit het MER en de aanvullende informatie zijn:

- het verschil in milieueffecten tussen het maximumalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) is beperkt. Het MMA is met name onderscheidend
 - voor natuur omdat de minste bos- en natuurstroken verloren gaan;
 - lichthinder;
 - en de inzet van duurzame energie.
- met een open watersysteem kan voorzien worden in de behoefte aan gietwater en is er voldoende capaciteit voor de benodigde infiltratie.

De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvullende informatie tezamen de essentiële informatie aanwezig is.

- De aanvullende informatie is niet ter visie gelegd. De Commissie adviseert deze bij het ontwerp-bestemmingsplan alsnog ter visie te leggen.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN

2.1 Waterhuishouding

MER

Uit het MER blijkt dat gekozen wordt voor een open opslagsysteem. Deze opvang van het hemelwater voor gietwater en berging van piekafvoeren staat niet in verbinding met het oppervlaktewater maar wel in verbinding met het

¹ De ontwikkeling van een glastuinbouwgebied met een oppervlakte groter dan 100 hectare: Besluit m.e.r. categorie C11.3

² Voor informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de inspraakreacties opgenomen.

grondwater (voor infiltratie van hemelwater). Hemelwater, afkomstig van de kassen van zowel Siberië 1/2 als Siberië 3/4, wordt afgevoerd naar het open opslagsysteem. Het systeem wordt gebruikt voor:

- de opvang van piekafvoeren;
- de opslag van gietwater;
- de infiltratie van tenminste 250 mm/jr naar het grondwater.

Het wordt in het MER onvoldoende duidelijk of er, met aanvoer van hemelwater uit Siberië 1/2, voldoende water beschikbaar is voor gietwater en voor de benodigde infiltratie. Als de werkelijke infiltratie, volgens de modelberekeningen, gemiddeld 310 mm/jr bedraagt dan lijkt er netto een tekort aan gietwater te ontstaan. Mocht dit zo zijn dan zou dit kunnen betekenen dat op jaarbasis netto grondwater toestroomt naar de 3 meter diepe plassen. Deze grondwateronttrekkingen kunnen leiden tot effecten op grondwaterafhankelijke natuurgebieden.

Aanvullende informatie

In de aanvullende informatie is in voldoende mate ingegaan op de opslagcapaciteit van het watersysteem en de benodigde hoeveelheden voor respectievelijk het gietwatersysteem en infiltratie. De informatie maakt duidelijk dat de modelberekeningen uitgaan van de werkelijk gemeten neerslagen over een langjarige periode, waaruit de netto aanvoer van hemelwater is berekend. Vervolgens wordt gietwater onttrokken aan de plassen en berekent het model dat de gemiddelde infiltratie dan netto 310 mm/jr bedraagt. Hiermee wordt voldaan aan de infiltratie-eis. In droge tijden kan er tijdelijk wel wat grondwater worden onttrokken, maar netto over het hele jaar is de infiltratie van hemelwater voldoende.

2.2 Natuur / ecologische verbindingzone

MER

Het MER meldt dat de ecologische verbindingzone (EVZ), zoals geprojecteerd in het provinciaal omgevingsplan (POL), niet wordt aangelegd omdat deze niet wordt voortgezet noordelijk van de A67³. De gevolgen voor het functioneren van de verbindingzones die wel worden aangelegd worden echter niet duidelijk in het MER.

Hoewel geconstateerd wordt dat er door realisatie van het initiatief natuur verdwijnt, wordt niet duidelijk waar, met welke kwaliteit en door wie deze natuur zal worden gecompenseerd. In het kader van de Flora- en faunawet en de Beleidsregel Mitigatie en Compensatie Natuurwaarden van de provincie Limburg dient compensatie plaats te vinden van de bos- en natuurstroken die verloren gaan bij realisatie van dit initiatief.

Aanvullende informatie

In de aanvullende informatie is in voldoende mate ingaan op de natuurcompensatie. De notitie verwijst naar een nieuw grofmazig ecologisch raamwerk dat bestaat uit 2 grote noord-zuid verbindingen (de standers) en enkele "traptreden" in oost-west richting. De natuurcompensatie van Siberië 3 en 4 gaat onderdeel uitmaken van een van deze "traptreden".

Uit de aanvullende informatie blijkt eveneens dat inmiddels een intentieovereenkomst is afgesloten. Daarnaast wordt een natuurcompensatieplan gevoegd

³ POL-aanpassing "Greenport Venlo" in voorbereiding

bij het besluit over het ontwerp-bestemmingsplan, waarin tijdige realisatie wordt gewaarborgd.

De Commissie constateert dat de milieueffecten in relatie tot de aangepaste referentie (zie verder paragraaf 2.4) een realistischer beeld schetsen. Wel plaatst zij een kanttekening bij de effectvergelijkingstabel voor het onderdeel "flora, fauna en ecologie" en met name de aspecten "beïnvloeding van leefgebieden" en "beïnvloeding van ecologische relaties". Inhoudelijk verschillen het maximumalternatief en MMA in beperkte mate. Toch scoort het maximumalternatief "-" en het MMA "+" bij "beïnvloeding van ecologische relaties". Dit verschil wordt veroorzaakt doordat in het MMA de compensatiemaatregelen ten onrechte zijn meegewogen. Een waardering van "- -" voor het maximumalternatief en "- -" voor het MMA is naar de mening van de Commissie reëler.

2.3 Luchtkwaliteit

MER

In het MER worden de effecten op luchtkwaliteit getoetst aan het Besluit luchtkwaliteit uit 2005 en niet aan de nieuwe luchtparagraaf in de Wet Milieubeheer (15-11-2007). Het opgenomen luchtonderzoek is van 25 oktober 2007, het MER is op 11 december 2007 aanvaard en het voorontwerp bestemmingsplan met MER is op 10 januari ter inzage gelegd. Dit betekent dat had moeten worden getoetst aan de op 10 januari geldende wetgeving, dat wil zeggen de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet Milieubeheer. Het is niet duidelijk of de conclusies gebaseerd op dit onderzoek veranderen bij de toetsing aan deze wetgeving.

Ten aanzien van de NO_x-emissies lijken de scores in de effectvergelijkingstabel te positief ingeschat. Vanwege de ligging van het plangebied ten opzichte van het wegennet mag een hoge achtergrondconcentratie worden verwacht. Wanneer in het plangebied veelvuldig gebruik gemaakt gaat worden van warmtekrachtkoppelinginstallaties zal deze concentratie toenemen. Door het ontbreken van de achterliggende berekening van concentraties is niet na te gaan of dit zal kunnen leiden tot overschrijding van normen.

Aanvullende informatie

De aanvullende informatie onderbouwt dat wanneer getoetst wordt aan de nu geldende wetgeving, voldaan wordt aan de luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet Milieubeheer.

Ten aanzien van de NO_x-emissies biedt de aanvullende informatie voldoende inzicht. De berekende emissiecontouren onderbouwen dat er geen overschrijding van de wettelijke normen op zal treden.

2.4 Effectvergelijking

MER

In zijn algemeenheid zijn de effecten in het MER te positief ingeschat. Bijvoorbeeld:

1. door de aanleg van het glastuinbouwgebied verdwijnt de openheid van het gebied. Dit visuele aspect is onvoldoende meegenomen in de effectvergelijking. Het verdwijnen van de leefgebieden van soorten van akkers en boschages (zowel in het Maximumalternatief als in het MMA) is niet meegenomen in de vergelijking.

2. de voorgestelde reductie in CO₂ door het gebruik van geothermie lijkt te rooskleurig. Om dit te kunnen halen moet per doublet ten behoeve van circa 20 ha ongeveer 450 ha ondergronds worden aangeboord.

De positieve inschatting lijkt daarnaast veroorzaakt te worden door de gekozen referentiesituatie. Als referentiesituatie is de autonome ontwikkeling gekozen waarbij wordt aangenomen dat de glastuinbouw zich verspreid in de regio zal blijven ontwikkelen. Hierdoor wordt als referentie een voor het milieu ongunstige ontwikkeling gehanteerd. Door het initiatief hiermee te vergelijken ontstaat een te positief beeld.

Aanvullende informatie

In de aanvullende informatie is een tweede referentiesituatie gehanteerd met daarin de huidige situatie inclusief autonome ontwikkeling maar zonder de verspreide glastuinbouwontwikkeling in de regio. Op basis hiervan is een nieuwe effectentabel samengesteld. Ook zijn de te positief ingeschatte effecten bijgesteld. De vergelijking met de beide referentiesituaties geeft voldoende inzicht in de milieueffecten van het initiatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Wayland Nova B.V.

Bevoegd gezag: Raad van de gemeente Maasbree

Besluit: Wijziging bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.3

Activiteit: het ontwikkelen van een glastuinbouwgebied

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Daarnaast heeft de Commissie bij haar advies de volgende aanvullende informatie betrokken (ontvangen op 15 en 16 april 2008):

- Memo met als onderwerp “antwoorden op de vragen Commissie m.e.r. over MER Siberië”
- Toelichting watersysteem glastuinbouw Siberië
- Memo met als onderwerp “vragen Cie m.e.r. t.a.v. natuurcompensatie Siberië 3+4”
- Natuurtoets glastuinbouwlocatie Siberië
- Diverse kaarten behorende bij het luchtkwaliteitonderzoek

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 4 april 2007

aanvraag richtlijnenadvies: 10 april 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 7 juni 2007

richtlijnen vastgesteld: 18 september 2008

kennisgeving MER in weekblad “op den baum d.d. 9 januari 2008

aanvraag toetsingsadvies: 12 februari 2008

ter inzage legging MER: 10 januari t/m 21 februari 2008

toetsingsadvies uitgebracht: 29 april 2008

Bijzonderheden:

Tijdens de toetsing heeft de Commissie aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemer kenbaar gemaakt dat in het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen essentiële informatie ontbreekt. De initiatiefnemer heeft vervolgens nadere informatie aangeleverd over de waterhuishouding, natuur(compensatie), luchtkwaliteit en de effectvergelijking. De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvullende informatie tezamen de essentiële informatie aanwezig is.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde

‘essentiële tekortkoming’. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr.ir. J. Hoeks

drs. J.A.A.M. Leemans

drs. L. Oprel

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

ir. C.T. Smit (werkgroepsecretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. N.V. Nederlandse Gasunie, Deventer
2. Waterschapsbedrijf Limburg, Roermond
3. Arvalis Juristen, namens G.J.M. Peeters en A.W.P. Peters-Niëns, Maasbree
4. Arvalis Juristen, namens G.J.M. Peeters en A.W.P. Peters-Niëns, Maasbree
5. Goorts & Coppens advocaten, namens Mts. Scholte en J.J. Scholte, Maasbree
6. Boels Zanders Advocaten, namens Recreatiepark BreeBronne BV, Maasbree
7. NV Waterleiding Mts Limburg, Maastricht
8. Stichting Milieufederatie Limburg, Roermond
9. ARAG Rechtstbijstand, namens L. Jacobs en P.E.M. Jacobs-Urlings, Sevenum
10. Staatsbosbeier, Tilburg
11. Elsman International Consultants, namens Fresh Valley, Maasbree
12. Elsman International Consultants, namens Nature's Green, Maasbree

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Ontwikkeling
glastuinbouw Siberië fase 3 en 4, gemeente Maasbree en de
aanvulling daarop**

Wayland Nova B.V. heeft het voornemen om het bestaande glastuinbouwgebied Siberië in de gemeente Maasbree in westelijke richting uit te breiden met een (bruto) oppervlakte van 178 hectare. Voor het totale gebied Siberië wordt het bestemmingsplan herzien. Hierbij wordt de milieueffectrapportage(m.e.r.) doorlopen. Het milieueffectrapport (MER) wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de herziening van het bestemmingsplan. De raad van de gemeente Maasbree is bevoegd gezag bij deze procedure.

ISBN: 978-90-421-2401-1